

Anna Polcková: 3. ned'ela po Zjavení 22.1.2017
Text: Matúš 8,5-13 HSB vo VK

„Keď vošiel do Kafarnaumu, prišiel k Nemu stotník a prosil Ho: Pane, sluha mi leží doma ochrnutý a strašne sa trápi. Povedal mu Ježiš: Ja prídem a uzdravím ho. Ale stotník odpovedal: Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu; povedz len slovo a ozdravie môj sluha. Ved' aj ja som človek podriadený vrchnosti a mám pod sebou vojakov. Keď poviem tomuto: Chod! - ide, a druhému: Pod' sem! - príde, a svojmu otrokovi: Urob toto! - urobí. Keď to Ježiš počul, zadivil sa a povedal tým, ktorí Ho nasledovali: Vpravde hovorím vám: U nikoho v Izraeli nenašiel som takej viery. Hovorím vám, že mnohí prídu od východu a od západu a budú stolovať s Abrahámom, Izákom a Jákobom v kráľovstve nebeskom, ale synovia kráľovstva budú vyhodení von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubov. A stotníkovi Ježiš povedal: Chod' a staň sa ti, ako si uveril! I ozdravel mu sluha v tú hodinu.“

Milí bratia, milé sestry,

kantáta, určená pre dnešnú, 3 nedel' u po Zjavení: „Ich steh mit einem Fuß im Grabe - stojím jednou nohou v hrobe“ by sa nám mohla zdať pre ešte stále trvajúce vianočné obdobie, obdobie fašiangov neprimeraná.

Témam konca, zániku, smrti venujeme predsa pozornosť inokedy - pri pamiatke zosnulých, alebo v posledné nedele v cirkevnom roku.

Zraniteľnosť a blízkosť konca sa však v našom živote objavuje omnoho častejšie, ako by sme si priali. Uprostred života, uprostred bežnej každodennosti. Týka sa nás v obmedzeniach, ktoré prináša fyzické,

alebo psychické ochorenie, či vek. Zaskočí a vyľaká nás pri smrti blízkeho človeka.

Každé ohrozenie našich istôt v rodine alebo povolaní v konfliktoch a napätiach nás niekedy deprimuje, ochromí natoľko, že nie sme schopní pohnúť sa z miesta. Nevidíme perspektívu. Vidíme len koniec. Len zlý koniec. Akoby sme boli jednou nohou v hrobe. To je stav v ktorom sa cítime, akoby sme boli jednou nohou v hrobe.

Úzkosť a strach v nás môže podnietiť aj záver roka, či životné jubileá, a hoci sa ich snažíme prehlušiť zábavou a oslavami, pripomínajú nám, že tu nebudeme večne.

O týchto stavoch, myšlienkach na koniec zvyčajne nehovoríme. Nenachádzame totiž toho, kto by našu bezmocnosť a obavy ustál, kto by ostal len prítomným a počúvajúcim. O rady a pohotovú, lacnú útechu vtedy nestojíme.

Pre nás, ale aj pre ľudí, ktorí by pomôcť chceli, a nevedia, nemôžu, je utrpenie veľkou výzvou k pokore. A ak ju ten, kto sa chystal pomôcť, neunesie a unikne, ostane trpiaci človek sám. Izolovaný. Zabudnutý.

V evanjeliiovom príbehu sa však bieda človeka dotkne iného natoľko, že sa rozhodne konať, vo svojom

rozhodnutí vytrvá. Verí a zápasí namiesto toho, kto už veriť ani zápasiť nedokáže.

Stotník z Kafarmaumu vystupuje v Novej zmluve len krátko, patrí však k jej najpríťažlivejším postavám. Reprezentuje človeka, ktorý požíva rešpekt.

Rímski stotníci predstavovali oporu celej rímskej armády. Jedna légia pozostávala zo 6 tisícov mužov, bola rozdelená na 60 stoviek vojakov, vedených stotníkom – centúriom. Stotníci boli zaslúžilí vojaci, stáli a spoľahliví, schopní rozhodovať sa a veliť. Zodpovedali za disciplínu.

Je zaujímavé, že o všetkých stotníkoch, ktorí sa v NZ spomínajú, sa hovorí s vážnosťou. Bol to stotník, kto v ukrižovanom Kristovi spoznal Božieho Syna. Stotník Kornélius bol prvým pohanom, ktorý sa podľa Skutkov ap. stal kresťanom, prijatým do kresťanského zboru. Bol to stotník, kto zachránil apoštola Pavla pred násilím, a ďalší, ktorý ho sprevádzal na poslednej ceste do Ríma a správal sa k nemu mimoriadne ústretovo.

Aj stotník v Kafarnamume má vplyv. Autoritu. Má možnosti a moc. A vie ju použiť. Jeho konanie je pozoruhodné. Odvážne. Hoci sa jedná o otrocka, je pripravený urobiť všetko, aby ho zachránil.

Otroci boli vystavení úplne inému zaobchádzaniu. Rímsky spisovateľ Cato, ktorý písal rôzne state pre roľníkov, dáva tomu, kto prevzal do vlastníctva pôdu,

nasledovné rady: „Skontroluj inventár a čo sa ti nehodí, vydraž. Ak budú výhodné ceny, predaj olej, a tiež prebytočné víno a obilie. Predaj ovce, vlnu, kože, staré nástroje, starých a chorých otrokov. Zbav sa všetkého, čo je navyše.“

Stotníkovi v Kafarnaume však na chorom otrokovi záležalo. Silný a vplyvný človek sa o svojho podriadeného zaujíma. Vysoký post, ktorý zastáva, mu neznemožňuje kontakt s realitou. Je schopný súcitu, pohnutia. Preto, aby svojmu sluhovi sprostredkoval pomoc, prekračuje hranice.

Vie, že Ježiš podľa židovských predpisov nemôže vstúpiť do kontaktu s nečistým. Nemôže vojsť do jeho domu. No aj tak sa k Nemu približuje s naliehavým opisom otrokovej biedy. Ešte skôr ako formuluje prosbu, Ježiš odpovedá: prídem a uzdravím ho.

Potom sme však svedkami stotníkovho vnútorného zápasu. Nie, už to nie je len silný, sebaistý šéf, rešpektovaná autorita, aj on *je len človek*. Zdráha sa. Zvažuje. „Pane, nie som hodný, aby si vošiel pod moju strechu.“

Čo je to zrazu? Má stotník strach z vlastnej guráže? Zvažuje: čo je teraz dôležitejšie, čo je namieste – pokora alebo odvaha? Pocit nehodnosti, alebo výzva k sebadôvere? Musí rozhodnúť rýchlo. Navrhne: „Povedz len slovo a ozdravie môj sluha.“

Stojí o slovo. Nepotrebuje nič viac. Vychádza z toho, čo pozná a zažíva on: hovorí o skúsenostiach s podriadenými, o rozkaze a poslušnosti, aj on prikáže: „Chod“ alebo „pod' sem!“ a stane sa.

Z toho, ako hovorí o rozkazoch v príkladoch, ktoré dáva: „chod“ alebo „pod' sem“, sa zdá, že chce najprv presvedčiť sám seba, že to, čo robí, je správne. Zdá sa, že v tom vychádza najavo jeho rozháranosť, rozrušenie, zmätok. Sám nevie, čo by bolo teraz lepšie. Má Ježišovi povedať: radšej chod' - ostaň mimo mňa a môjho domu – alebo „pod'!“ Pod' rýchlo ku mne a pomôž môjmu sluhovi.

Aj my sme zmietaní medzi odhodlaním, gurážou a strachom. Medzi presvedčením a pochybnosťou. Medzi sebavedomím a pokorou.

Ježiš má však pochopenie pre všetko. Stotníkova dobrotá, neočakávaný súcit, a možno práve aj tie vnútorné zápasy Ho zaujali. Za jeho konaním vidí vieru.

A to viera, akú si všíma. Takúto vieru si u človeka cení. Stotník nemá v rukách žiadne tromfy. Prichádza k Ježišovi, lebo dôveruje, že zmôže viac ako on.

O tom, že verí, pravdepodobne ani sám nevie. V každom prípade o tom vôbec nehovorí. Evanjelium tlmočí však jasne: je pohan a verí. Bodka. To je všetko. Neprosí za seba, ale za iného.

Bratia a sestry,

príbeh o prejavoch stotníkovej viery je príkladom toho, že aj sila, schopnosti a kompetencie sa dajú využiť v prospech tých, ktorí si práve sami pomôcť nedokážu. Platí to pre jednotlivcov, ale aj pre spoločenstvá, pre celé národy.

Byť slabým / môže byť niekedy pohodlné. Nechať sa ľutovať, nechať si pomáhať a nechať rozhodovať iných o tom, čo bude – a potom prirodzene prejavovať nespokojnosť, ak sa ukáže, že neboli dokonalé, je zbabelé.

Vyjsť zo zakorenených komplexov a slabostí a ujať sa zverenej zodpovednosti by nám vo všetkých vzťahoch, v ktorých žijeme, ktoré vytvárame – v rodinách, cirkvi a spoločnosti prinieslo veľa úžitku.

Stotník je príkladom človeka, ktorý sa nezaoberá len sám sebou a upevnením svojej pozície. Je si v nej istý. Nemusí si ju krčovito potvrdzovať a presadzovať sa. Aj preto sa dokáže venovať núdzi iného. Vie sa pokoriť - bez toho, aby stratil sebaúctu.

Bratia a sestry,

žijeme v 21. storočí, a stále sa nájdu miesta, kde žijú ľudia v nedôstojných, nehumánných podmienkach. Nikto s nimi nepočíta, akoby ich život nemal žiadnu cenu. A aj my, kresťania, sa na mnohých zotročených

pozeráme tak, ako keby ani neboli ľudia. Prehliadame ich. Prepočúvame. Ignorujeme. Tí, o ktorých záujmy nik nedbá, nikto sa nestará o to, čo potrebujú, sú nám omnoho bližšie, ako si prajeme/myslíme.

Ani tí, ktorí majú moc, nebedujú nad tým, aby sa neuplatňovala svojvôľa, aby mohol prísť k právu naozaj každý. Napriek tomu, že niektorí hovoria pekne a veľa, sa v skutočnosti nezaujímajú sa o nikoho. Len o seba. Nehovoria a necítia sa pred Bohom ako stotník: „Pane, nie som hoden...“ ale prijímajú zhodou okolností vojenskej hodnosti, a tvrdia, že si ich zaslúžia! V pyšnej, nadutej sebaistote, ktorá vôbec nepočíta s tým, že za to, čo na svojom poste -robí, ale aj čo nerobí, ponese zodpovednosť. Nielen pred ľuďmi. Ale aj pred Bohom.

V závere príbehu o uzdravení použije Ježiš jeden Židom dobre známy obraz. Verili totiž, že keď príde Mesiáš, všetci židia s Ním zasadnú k veľkolepej hostine, slávnosti. Samozrejme, nikdy nedospeli k tomu, že by tam mohli byť aj pohania. Tými pohrdali. Tí mali byť zničení.

Ježiš však hovorí o tom, že to môže byť naopak. Môže sa stať, že pohania ktorí mali ostať vylúčení, budú hodovať, a židia, ktorí sa spoliehajú na to, že budú prijatí s otvoreným náručím, budú vyhodení do tmy.

To, čo človeka nás privedie k Bohu, nie je príslušnosť určitému národu, spôsob jeho uctievania Boha. Židia si zakladali na tom, že sú vyvoleným národom, a že ich Boh miluje, pretože sú židia. Rovnako ako oni si dnes my kresťania myslíme to isté – že si Boh vyvolil nás. Len nás. Že nás Boh miluje. Lebo sme KREŠŤANIA.

Z evanjelií však jednoznačne vyplýva, že toto presvedčenie, táto „pevná viera“ je úplne mylná.

To, čo má pre Bohom aj pre človeka najvyššiu hodnotu je viera, ktorá sa prejaví v láske. Vo vytrvalosti. V konkrétnej pomoci. A v dôvere, že Boh má všetku moc k tomu, aby mohol byť náš koniec dobrým koncom. Amen.

Pane Ježiši Kriste,

d'akujeme za Tvoje slovo, za podporu, ktorú dávaš našej duši, za všetky prekvapivé zmeny, ktorými kriesiš našu vieru, keď sme unavení a vyhorení.

Prosíme, veď nás k tomu, aby sme sa vedeli navzájom podporiť, podržať bez nároku na protislužbu. Prosíme o schopnosť neprehliadať to, čo je nenápadné, o citlivosť porozumieť človeku a odvahu hľadať pomoc. U ľudí aj u Teba.

Prosíme o vieru, ktorá si nebude zakladať na svojej sile, ale vo všetkom chvení neprestane očakávať na Tvoj zásah.

Prosíme za všetkých chorých, slabých, chudobných, preťažených, deprimovaných daruj im novú silu. Prosíme za vplyvných, kompetentných, tých, ktorí majú peniaze a možnosti, aby ich vedeli využiť zodpovedne pred sebou a pred Tebou. Amen.